

Motionsfloden svämmas över inför årets kyrkomöte

Till höstens kyrkomöte har runt 100 motioner skrivits. Det är många, en flod av idéer och mer eller mindre angelägna ärenden. Många förslag återkommer från tidigare år men i nya versioner. I andra har synsättet förändrats eller nya frågor tas upp. Vilka motioner som kommer från respektive nomineringsgrupp är mer eller mindre förutsägbart. Liksom utfallet.

Kyrkomötet har sin givna dramaturgi. De vanliga debattduellerna utkämpas mest för den demokratiska sakens skull. Avgörandet ligger inte i argumentens styrka utan i vem som undertecknat, vilken grupp som motionerat. En vunnit debatt betyder inte en vunnit omröstning. Argumentens tyngd väger lätt jämfört med om undertecknarna tillhör främst socialdemokraterna eller centern.

Innehållsligt finns en bredd i förslagen. Ur floran av motioner behöver några belysas lite mer. På gott och ont.

Så har frågor kring dop och konfirmation fått större dignitet när medlemsantalet rasat. Nedgången är bekymmersam, ekonomin är hotad och Svenska kyrkan, den stora folkkyrkan, håller på att förändras till en minoritetskyrka.

I det perspektivet ska en motion, som föreslår att åldern sänks med ett år, ses. Konfirmerade är mer benägna att stanna kvar som medlemmar. En tidig kontakt med kyrkan är viktig, ger större möjlighet till uppföljning och att skolstressen liksom konkurrensen från andra fritidsaktiviteter är mindre.

Troligen är detta en riktig bedömning, även om motståndet mot en sänkning länge funnits bland konfirmandstrateger. Men frågan måste problematiseras för ett bekymmer för konfirmandarbetet är bristande teologi om vad konfirmationen är. På vilket sätt är konfirmandtiden en del av en samlad dopkatekes? Och är själva konfirmationsakten någonting annat eller mer än en högtidlig »examen»? Om konfirmationen inte är ett sakrament, vad är den då? Försök till svar har getts, men oklara svar.

Dopmotionen efterlyser en nationell kampanj om att dopet kan ske när som helst i livet. Detta är fundamentalt och riktigt. Samtidigt krävs försiktighet. Motionären menar att kommunikationsavdelningen på nationell nivå ska satsa på detta, men med tanke på vad som brukar komma därifrån av oklar teologi och banala fraser så är det tveksamt. Motionären vill »bjuda in den breda allmänheten till dop».

Jesus gick längre, han uppmanade apostlarna att göra alla folk till lärjungar. Att dopet är i fokus är gott, men inte för att värva medlemmar utan för människors frälsning. Utmaningen är att vist och varsamt leda människor till att bli praktiserande kristna, lärjungar. Utifrån det måste varje »dopsatsning» utformas.

Mission, evangelisation och apologetik efterlyses i andra motioner. Äntligen, får man väl säga. Tidigare har sådana motioner inte bifallits. Får vi nu se ett trendbrott? Svenska kyrkan måste vara mer offensiv, strategisk och långsiktig i sitt missions- och evangelisationsarbete.

Kanske kan årets motion om »Nya sätt att vara kyrka» ha framgång? I satsningen »Nya sätt att vara kyrka 2016–2018», som var en del av »Dela tro dela liv»-satsningen, såg vi en positiv utveckling. Parallellt har det under pandemin talats mycket om nya sätt att vara kyrka för att hitta fler vägar att mötas och finnas till bland människor. Motionären efterlyser

stiftsöverskridande samordnare och inspiratörer för att »vända den negativa trenden vad gäller kunskap om kristen tro, medlemskap och engagemang».

I en sådan kontext kan en fördjupad dopstrategi nå framgång, inte genom nätkampanjer utan genom den kraft som ligger i att tron och livet delas med många. Och sker genom möten i det verkliga livet.

Motioner om mission i Sverige har ofta avvisats, men det gäller även motioner om Svenska kyrkans internationella arbete. Här vill en motionär uppdra åt kyrkostyrelsen »att tydliggöra missionsuppdraget inom ramen för det internationella arbetet med en särskild missionsavdelning» samt att »Kyrkomötet beslutar att söka ett fördjupat samarbete med våra systerkyrkor».

SPT har länge velat detta och skrivit om det. Den teologiska ignorans som bland annat våra största afrikanska systerkyrkor bemötts med har varit nedstämmande liksom att stödet till deras evangelisationsarbete prioriterats ned.

En annan motion föreslår att strukturutredningens konsekvenser och förändringarna av Svenska kyrkans organisation ska utvärderas. Trots att det gått nästan åtta år sedan den nya organisationen genomfördes, har ingen oberoende utvärdering gjorts, vilket motionären framhåller.

Det är bara att instämma. De som varnade för förändringen har nästan rakt av blivit sannspådda. Församlingsdöden har fortsatt och centraliseringen exploderat. I en del glesbygdsområden var en förändring nödvändig, men i de större städerna har sammanslagningarna ofta fått förödande konsekvenser.

En motionär vill att kyrkostyrelsen ska tillse att även andra pastoralteologiska utbildningar än de vid SKUI ska vara godkända för tjänst som präst i Svenska kyrkan. Motionären visar på »Svenska kyrkans historia av berikande teologisk bredd med inspiration från den äldsta kristna kyrkan, det reformatoriska tidevarvet och från inomkyrkliga väckelser, men även från äldre och nyare kyrkor inom den ekumeniska, internationella kyrkosfären». Detta har, som motionären framhåller, tidigare varit möjligt »till exempel vid seminarier som har Anglikanska kyrkan som huvudman».

Motionens förslag är bra, för att inte säga nödvändigt. Undersökningen om utbildningen på SKUI visade att läget är katastrofalt och måste förändras. Även om SKUI:s ledning försäkrar att åtgärder vidtagits, så visar de mångåriga problemen att det inte räcker. I flera decennier har en tystnadskultur rått om hur illa det har varit – och är. Studenter som inte varit konforma med den dominerande teologin på SKUI har av lärare och rektorer tystats och osynliggjorts.

Indirekta val slutligen tas upp i en motion. Motionären menar att indirekta val bör gälla till kyrkomöte och stiftsfullmäktige. Även om de beslutande församlingarna i kommuner, regioner och riksdag väljs genom direkta val, så är det inte så i civilsamhällets organisationer. Där gäller den indirekta formen. Indirekta val är, som motionären påpekar, regel i nästan alla kyrkosamfund i världen.

Även om det finns en risk att indirekta val kan försvåra för de mindre nomineringsgrupperna, så är detta den enda rimliga formen. Församlingarna utgör basen för kyrkan. Därifrån ska också valen utgå. Indirekta val skulle troligen leda till att man röstar mer på personer än på partier. Dagens valsysteem har sedan länge förbrukat sitt förtroendekapital. Det kostar stora summor och främjar främst de partipolitiska grupperna.

Inte sällan hörs uppfattningen att det är sakfrågor, inte partiloyalitet som avgör frågorna i kyrkomötet. Då ges gott om tillfällen att visa detta under kommande kyrkomöte.